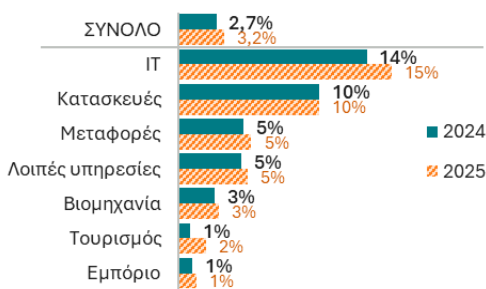

Οι νέες τεχνολογίες απαιτούν «άλμα μεγέθυνσης» από τις ελληνικές επιχειρήσεις

Οι επιχειρηματικές πωλήσεις διατήρησαν τη δυναμική τους το 2024, σημειώνοντας άνοδο της τάξης του 2,7% σε αποπληθωρισμένους όρους, με οδηγό τον κλάδο πληροφορικής, που μέσα σε 2 δεκαετίες τριπλασίασε το μερίδιό του στο ΑΕΠ. Σύμφωνα με το νέο τεύχος «Τάσεις του Επιχειρείν» της [Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας](#), η άνω δυναμική, αν και εντυπωσιακή, πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω, καθώς η Ελλάδα κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις της ΕΕ σε κρίσιμους τομείς ψηφιοποίησης, με εμφανείς επιπτώσεις στην παραγωγικότητα. Καθώς οι νέες τεχνολογίες αλλάζουν τους όρους του παγκόσμιου επιχειρείν, κλειδί για την ανταγωνιστικότητα της επόμενης πενταετίας είναι η μεγέθυνση τόσο του κλάδου πληροφορικής όσο και του μέσου μεγέθους του συνόλου των ελληνικών επιχειρήσεων, που θα τους επιτρέψει να κάνουν το «ψηφιακό άλμα» που χρειάζεται για να επιτύχουν τη σύγκλιση με την ευρωπαϊκή τάση.

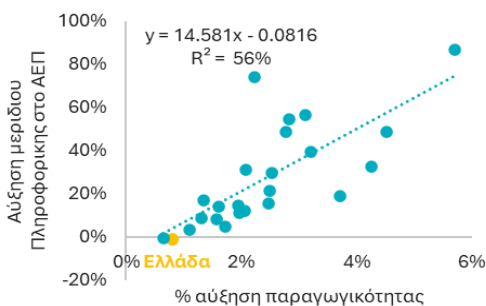
Ετήσια επίδοση πωλήσεων ανά κλάδο
ετήσια μεταβολή σε αποπληθωρισμένους όρους

Ξεκινώντας από τις συνολικές επιδόσεις του επιχειρηματικού τομέα, το 2024 συνεχίστηκε η ενίσχυση του κύκλου εργασιών (+2,7% σε αποπληθωρισμένους όρους), διατηρώντας την τάση του 2023. Η άνω άνοδος επέτρεψε στο μερίδιο των ελληνικών επιχειρήσεων να φθάσει το 1,1% της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας (από 1% κατά μέσο όρο την περίοδο 2016-2021), παραμένοντας ωστόσο χαμηλότερα από το προ κρίσης μερίδιο (1,7% το 2001-2009). Η δυναμική αυτή έχει τα εχέγγυα να συνεχιστεί και το 2025, με εκτιμώμενη αύξηση πωλήσεων της τάξης του 3% (σε αποπληθωρισμένους όρους). Σε κλαδικό επίπεδο, θετικά ξεχώρισαν υποστηρικτικές δραστηριότητες επιχειρήσεων και επενδύσεων

(+8% σε αποπληθωρισμένους όρους το 2024, έναντι +2% στους υπόλοιπους κλάδους), λαμβάνοντας ώθηση από (i) την πορεία κάλυψης του επενδυτικού κενού που δημιουργήθηκε κατά την οικονομική κρίση και (ii) τα κίνητρα του Ταμείου Ανάκαμψης για επενδύσεις και ποιοτική αναβάθμιση του επιχειρηματικού τομέα. Ειδικότερα, κορυφαίες επιδόσεις σημειώνει συστηματικά ο κλάδος πληροφορικής, αυξάνοντας το μερίδιό του στο ΑΕΠ σε 1,6% το 2024, από 0,7% το 2014 (και 0,4% το 2004). Ωστόσο, σημαντικά είναι τα περιθώρια περαιτέρω ανόδου, καθώς το μέσο ευρωπαϊκό μερίδιο είναι στο 3,3%, με τις περισσότερες χώρες να έχουν καταφέρει να συγκλίνουν κοντά σε αυτό το μέσο όρο, ενώ η Ελλάδα παραμένει τελευταία στην κατάταξη.

**Συσχέτιση μεγέθους κλάδου IT -
παραγωγικότητας**
Μεταβολές 2001-2022

Η περαιτέρω μεγέθυνση του κλάδου πληροφορικής είναι κρίσιμης σημασίας για την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, καθώς μπορεί να προσφέρει σημαντική ώθηση στην παραγωγικότητα. Ειδικότερα, εκτιμάται ότι για κάθε 1 επιπλέον ποσοστιαία μονάδα μεριδίου του κλάδου στο ΑΕΠ η παραγωγικότητα της χώρας αυξάνεται μεσοπρόθεσμα κατά 15%. Θετικά για την ενίσχυση του κλάδου λειτουργεί ο υπάρχων κορμός επιχειρήσεων, ο οποίος (αν και σχετικά μικρός για τα ευρωπαϊκά δεδομένα) χαρακτηρίζεται από αξιοσημείωτη δυναμικότητα, με τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης να αγγίζουν το 11% της προστιθέμενης αξίας (έναντι 5% στην ΕΕ). Η μεγέθυνση του κλάδου αναμένεται να ενισχύσει τις επενδύσεις λογισμικού (software),

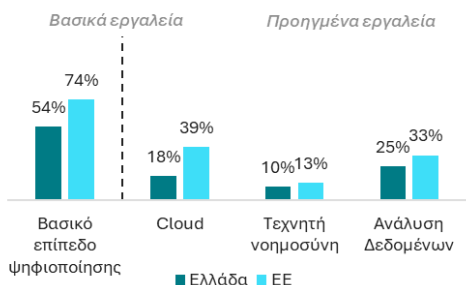
βοηθώντας την εξισορρόπηση του μείγματος ψηφιακών επενδύσεων (60% του μείγματος αφορά hardware, έναντι 30% στην ΕΕ), ενισχύοντας την απόδοσή τους.

Η απαιτούμενη άνοδος του κλάδου ωστόσο δε μπορεί να γίνει αυτοτελώς. Πρακτικά θα ακολουθήσει την αυξημένη ζήτηση για ψηφιοποίηση από επιχειρήσεις – στόχος που ευθυγραμμίζεται με την ευρωπαϊκή στρατηγική για το 2030 στα πλαίσια της «Ψηφιακής Δεκαετίας της ΕΕ».

- Σε αυτό το πλαίσιο, το πρώτο βήμα έχει γίνει με τη βελτίωση του ψηφιακού περιβάλλοντος, με πλήρη σύγκλιση να αναμένεται έως το 2030 Ευρώπη i) σε ψηφιακές υποδομές (με στόχο 100% του πληθυσμού να έχει πρόσβαση σε υψηλές ταχύτητες το 2030, από 38% σήμερα) και ii) σε ψηφιοποίηση Δημοσίου (στο σύνολο των υπηρεσιών).

Ψηφιοποίηση επιχειρήσεων

% επιχειρήσεων

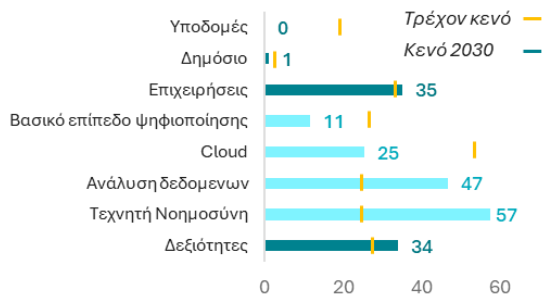
οδηγώντας σε χαμηλή υιοθέτηση προηγμένων ψηφιακών λύσεων.

- Αυτό που συγκρατεί την αξιοποίηση των ευνοϊκών συνθηκών είναι η σημαντική υστέρηση (της τάξης του 30-35%) στους κρίσιμους άξονες (i) ψηφιοποίησης επιχειρήσεων και (ii) ψηφιακών δεξιοτήτων. Εν μέρει αυτό αντανακλά αντίστοιχες ελλείψεις επιχειρηματικής κουλτούρας και οικονομικών κλίμακας που συνδέονται με το μικρό μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων. Ενδεικτικά, σχεδόν 1/2 του επιχειρηματικού τομέα καλύπτεται από ΜμΕ (έναντι 1/3 στην ΕΕ), με μέσο κύκλο εργασιών της τάξης του 1/2 του ευρωπαϊκού μέσου όρου,

Χωρίς διαρθρωτικές αλλαγές στους παραπάνω άξονες, είναι ορατός ο κίνδυνος διεύρυνσης του ψηφιακού χάσματος με την ΕΕ την επόμενη πενταετία, καθώς οι ψηφιακοί στόχοι του 2030 αποτυπώνουν την τρέχουσα επιχειρηματική δομή των ευρωπαϊκών χωρών. Ειδικότερα, βάσει των επίσημων στόχων, το 2030 αναμένεται: i) διατήρηση του κενού με την ΕΕ (της τάξης του 30-35%) σε δεξιότητες και βασικά εργαλεία όπως λύσεις cloud και ii) διεύρυνση του κενού (σε έως και 50%) σε προηγμένους τομείς όπως ανάλυση δεδομένων, χρήση τεχνητής νοημοσύνης και απασχόληση προσωπικού εξειδικευμένου σε τομείς πληροφορικής (που είναι και οι κύριες πηγές παραγωγικότητας). Μια τέτοια εξέλιξη θα «ακύρωνε» μεγάλο μέρος από τα οφέλη της σύγκλισης των ψηφιακών υποδομών με την ΕΕ, καθώς ο βαθμός αξιοποίησής τους εκτιμάται ότι θα περιοριστεί στο 40% το 2030 (έναντι 67% κ.μ.ο. στην ΕΕ).

Εξέλιξη της ψηφιακής υστέρησης της Ελλάδας έναντι της ΕΕ (βάσει στόχων 2030)

ποσοστιαίες μονάδες απόκλισης Ευρώπης-Ελλάδας (με ΕΕ=100)

Παράλληλα, η υστέρηση θα πλήξει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας, σε μία περίοδο που το 70% της νέας προστιθέμενης αξίας θα ενεργοποιηθεί ψηφιακά, αλλάζοντας τους όρους του παγκόσμιου επιχειρείν. Συνεπώς το ζητούμενο είναι όσο το δυνατό ταχύτερη σύγκλιση με την ΕΕ.

Το εγχείρημα είναι φιλόδοξο, καθώς απαιτεί σημαντική επιτάχυνση εκ μέρους των επιχειρήσεων ώστε i) σχεδόν όλες να έχουν τουλάχιστον βασικό επίπεδο ψηφιοποίησης (από 1/2 σήμερα) και ii) τα 3/4 να αξιοποιούν προηγμένα εργαλεία (από 10-25% σήμερα). Η υλοποίηση αυτής της προοπτικής απαιτεί σε απόλυτη προτεραιότητα αφύπνιση, κατεύθυνση και στήριξη των επιχειρήσεων ώστε να μεγεθυνθούν (είτε οργανικά είτε μέσω συνεργασιών) και να αναβαθμίσουν την επιχειρηματική τους κουλτούρα. Αυτός θα είναι και ο καταλύτης που θα τους επιτρέψει να υιοθετήσουν προηγμένα ψηφιακά εργαλεία, οδηγώντας σε έναν ενάρετο κύκλο παραγωγικότητας. Υποστηρικτικά αναμένεται να λειτουργήσουν στοιχεία όπως η ψηφιακή εκπαίδευση εργαζομένων (13% των επιχειρήσεων προσφέρει σχετικά προγράμματα, έναντι 22% στην ΕΕ) και η ενίσχυση της δυναμικής του κλάδου πληροφορικής (αναβαθμίζοντας την τεχνογνωσία του εργατικού δυναμικού).

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, στην ενότητα Οικονομικές Μελέτες και Αναλύσεις (Κατηγορία Ελληνική Επιχειρηματικότητα): <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/sales-2025q1>.